

FEDiEX

FÉDÉRATION DE L'INDUSTRIE EXTRACTIVE
VERBOND VAN ONTGINNINGSBEDRIJVEN

JAARVERSLAG

2020

Inhoudstafel

Editoriaal.....	3
Economisch luik.....	4
Technisch gedeelte.....	6
Deel Milieu.....	10
Maatschappelijk gedeelte.....	14
Deel Communicatie.....	18

Aan dit verslag werd meegewerkt door

De heer F. Delaunoy (Voorzitter Fediex)
Mevrouwen M. De Marrez, C. Druetz en V. Paternotte (Fediex)
De heren M. Calozet, S. Loiseau, V. de Neve en Th. Vanmol (Fediex)

Verantwoordelijke uitgever

Michel Calozet

Lay-out

www.imagesdemarc.be

Foto voorblad

Carrière de Préalles, Emmanuel Crooÿ

Vertaling

Fleur De Grauwe bv

Gedrukt op milieuvriendelijk papier

Naar goede gewoonte presenteren we u in april 2021 ons jaarverslag over het voorbije jaar. Zoals u weet, worden de statistieken vanaf nu gepubliceerd in september.

Je kunt niet over 2020 spreken zonder de moeilijke periodes van het jaar te vermelden – die we liever niet hadden gehad – namelijk de opkomst en de verspreiding van het coronavirus, de wereldwijde pandemie die daarop heeft gevolgd, de lockdowns en versoepelingen die we allemaal hebben meegemaakt. Vandaag nog, in 2021 en op het moment waarop we dit schrijven is de situatie nog steeds niet stabiel. De toekomst is nog te onzeker voor talrijke sectoren. De als essentieel erkende bedrijven van het PSC 102.09, waartoe de kalksector ook behoort, die permanent verder werken, hebben op die manier zelfs midden in de crisis hun werkzaamheden kunnen verderzetten. De ontginningsector heeft echter de indirecte gevolgen gevoeld van de lockdown en versoepelingen. Tot op heden, één jaar na het begin van de eerste lockdown, analyseren we regelmatig de effecten van deze crisis, om een balans te kunnen opstellen eens dit alles achter de rug is - wat hopelijk snel het geval is. De economische crisis die we nu al doormaken, zal waarschijnlijk ingrijpende gevolgen hebben voor onze samenleving. In de toekomst en zoals we dat in 2020 zijn geweest, zullen we er zijn voor onze leden om hen zo goed mogelijk te begeleiden bij de veranderingen die ons te wachten staan. Bovendien maken we van de gelegenheid gebruik om onze solidariteit te betuigen met de sectoren die zwaar hebben geleden en nog altijd zwaar lijden onder de crisis.

2020 was ook het jaar om de “NEPSI handleiding met best practices” te herzien en

een nieuwe online opleidingstool te ontwikkelen. Aangezien de natuur geen lockdown kent, zijn de acties van het project *LIFE in Quarries* verdergezet. Op het vlak van milieu, kunnen we ook de verlenging van verschillende charters en het Besluit van de Waalse regering inzake het beheer en de traceerbaarheid van grond benadrukken. Dat laatste is in mei 2020 in werking getreden en moet bepaalde zeer streng gereguleerde valorisatiemogelijkheden bieden voor ontgonnen groeven. Op maatschappelijk vlak is deze crisis - zoals we allemaal weten - een belangrijke missie geweest. De vraag tot hervorming van de paritaire subcomités is nog maar eens gesteld in 2020. Op de agenda van de economische commissie staan de situatie van de sector, de mobiliteit en de prijslijsten. De gezondheids crisis heeft ons verplicht om verschillende evenementen te annuleren en bij te dragen tot de ontwikkeling van de virtuele communicatie binnen onze Federatie. Ik hoop dat een positieve evolutie van de pandemie in de komende maanden ons de mogelijkheid zal geven om de traditionele evenementen van de Federatie te kunnen organiseren.

Mijn mandaat loopt op zijn einde. Naar aanleiding van dit jaarverslag wil ik nog zeggen dat ik persoonlijk zeer trots ben dat ik Voorzitter van FedieX ben geweest.

Ik wil u bedanken voor uw belangstelling in onze sector en we wensen u veel plezier bij het lezen van dit jaarverslag. Draag ook dit jaar zorg voor uzelf en voor uw naasten.

Fabrice Delaunoy
Voorzitter

© Emmanuel Crooy

Economisch luik

MOBILITEIT - KILOMETERHEFFING – BEGELEIDINGSMAATREGELEN

Op vraag van het Waals Gewest werd de maatregel rond de taksen op Mijnen en Steengroeves grondig geëvalueerd. Op basis van de conclusies van dit werk heeft de Regering besloten om het einde van dit mechanisme gradueel in te plannen, om definitief te eindigen in 2025. Deze beslissing werd getroffen op basis van het huidige mechanisme rond de kilometerheffing. Het is vanzelfsprekend dat als dit mechanisme zou evolueren, dat de beslissing dan zal aangepast moeten worden.

Een andere maatregel waar de sector op zat te wachten, en waarop werd ingegaan door de Waalse Regering sinds 2017, is die rond het oversteken van de Frans/Belgische grens

met voertuigen van meer dan 40 ton. Volgens de laatste berichten zou de Franse Regering overwegen om het verkeer met voertuigen van 44 ton die worden geladen en gelost op het Franse grondgebied te beperken en zou het oversteken van de grens met voertuigen van meer dan 40 ton verboden worden: een protectionistische maatregel?

De vraag rond de M.T.M. van 50 ton in het Waals Gewest blijft openstaan, gelet op het feit dat de Technische Controle (TC) geen goedkeuring geeft voor het duo tractor/aanhangwagen, maar wel degelijk alleen voor de tractor. Bovendien worden alle, redelijk strikte, voorwaarden opgesomd in het Besluit van de Waalse Regering van 29 maart 2018. Naast de specifieke voorwaarden voorzien in het

Besluit van de Waalse Regering van 29 maart 2018, zijn er ook nog de eerdere voorwaarden van het technisch reglement, waaronder met name de befaamde 'brugformule'. Een vergelijkbaar project wordt uitgewerkt in het Vlaams Gewest. De sector pleit voor een vereenvoudiging en vooral voor een harmonisering van de regels om het mogelijk te maken om dit type voertuigen te ontwikkelen, waarvan de vermindering van de verkeersshinder een eerste zichtbaar effect zal zijn.

NIEUWE ECONOMISCHE STATISTIEKEN

Fediex heeft het beheer van de statistische gegevens van haar leden herzien om ze te laten overeenkomen met de regels die van kracht zijn op het vlak van het mededingingsrecht.

Deze statistieken geven gedetailleerde info over de verschillende soorten granulaten die worden ontgonnen en verkocht, met een focus op de leden van Fediex en een extrapolatie op Belgisch niveau: geconsumeerde hoeveelheden, transportmodi, enz. De statistische reeks is begonnen met de gegevens van 2018 en 2019.

CHARTER FEDIEX/UPTR – ELEKTRONISCHE VRACHTBRIEF

In het kader van het Charter afgesloten tussen Fediex en de Unie van Professionele Transporteurs (UPTR), wordt op dit ogenblik de haalbaarheid van een nieuw voorstel tot gemeenschappelijke actie bestudeerd. De actie gaat over de introductie van de elektronische vrachtbrief in onze sectoren, conform de wettelijke verplichtingen. De mogelijkheid om dit ook te koppelen aan het dematerialiseren van de leverbonnen wordt ook overwogen.

Dit initiatief kadert in de bereidheid om in te zetten op digitalisering van de informatie om zo, onder andere, de behandeling van de info te optimaliseren, het gebruik/de productie van papier te verminderen, enz.

BINNENSCHIEPVAART VOOR KLEINE VAARTUIGEN

Fediex en haar leden nemen deel aan de analyse die momenteel wordt gemaakt door het Waals Gewest om binnenscheepvaart voor kleine vaartuigen mogelijk te maken in het Waals Gewest. Een pilootproject van

6 maanden zou ook moeten worden uitgerold tijdens deze periode. Fediex heeft de aandacht van de consultant al gevestigd op de bijzonderheden van haar activiteit en de voor de hand liggende gevolgen op het transport: onmogelijk om de bron van de grondstoffen te verplaatsen, zware producten met weinig waarde, vraag van de gebruikers om ter plaatse beleverd te worden, dure overslag, ...

HERVORMING VAN DE MERCURIALE

De hervorming van de Mercuriale werd afgerond eind 2020. De Mercuriale speelt een belangrijke rol bij de opvolging van de prijsevolutie en het is ook gewoon geworden om de Mercuriale indexen te gebruiken in de prijsherzieningsclausules voor bouwcontracten. De nieuwe Mercuriale is beschikbaar sinds januari 2021.

De Mercuriale werd aangepast om zo enerzijds rekening te houden met de evolutie van de sector van de bouwmaterialen en, anderzijds, ook om het mededingingsrecht te respecteren, dat maandelijkse onderzoeken inhoudt. De leden bevestigen opnieuw hun steun voor het mechanisme van de Mercuriale, dat ze nodig achten voor een goede regeling van de openbare aanbestedingen. Ze zijn voorstander dat de FOD zelf de informatie verzamelt bij de gebruikers en de producenten.

Zeer duidelijke en volledige info staat ter beschikking op de website van de FOD Economie¹

¹ <https://economie.fgov.be/nl/themes/ondernemingen/specifieke-sectoren/bouw/prijsherzieningsindexen/mercuriale-index-i-2021>

© Emmanuel Crooy

© Emmanuel Crooy

Technisch gedeelte

OPMAKEN VAN EEN GEZAMENLIJKE MILIEUPRODUCTVERKLARING (EPD)

Er is voorgesteld om door het VITO een EPD te laten opstellen voor alle aggregaten (met uitzondering van balast en breuksteen), op basis van een gemeenschappelijke Levenscyclusanalyse (LCA), in overeenstemming met de EN 15804 norm en de Product Category Rules (PCR) voor aggregaten. Een Begeleidingscomité ziet toe op de voortgang van de werken.

De deelname is vrijwillig en gratis en zou het nog gemakkelijker moeten maken om de vraag te beantwoorden van bepaalde klanten die onder andere in de bouwsector actief zijn. Voor deze gemeenschappelijke EPD moeten de leden voornamelijk milieuge-relateerde gegevens leveren. Het is belangrijk voor de geloofwaardigheid

van de sector en de representativiteit van de studie dat zoveel mogelijk leden (en groeven) eraan deelnemen.

Tot op heden hebben 23 groeven zich geëngageerd om deel te nemen. Het is nog mogelijk om zich bij de studie aan te sluiten die in de loop van 2021 zal worden afgerond.

HERZIENING VAN HET BOUWPRODUCTENREGLEMENT

Drie opties zijn in overweging genomen in het dossier voor de herziening van het Bouwproductenreglement (CPR - Construction Products Regulation).

1. Route van gedelegeerde handelingen: Het Technisch Comité 154 van het Europese Standaardisatiecomité (CEN TC 154) vervolgt de huidige weg en herzielt de projec-

ten voor geharmoniseerde standaarden (hEN) in functie van de feedback van de Lidstaten (LS) en de consultants (HAS).

2. Nieuwe vraag tot standaardisatie (Standard Request - SReq ≈ Herziening van het mandaat).
3. Even pauzeren: Het CENTC 154 herzielt projecten van geharmoniseerde normen (hEN) en van antwoord op het mandaat (AtM) in functie van de feedback van de Lidstaten (LS) en de consultants van de commissie (HAS) om geüpdatete versies te bekomen die kunnen worden gebruikt als basis voor nieuwe standaardisatie-aanvragen (SReq) en/of kunnen worden gebruikt voor toekomstige herzieningen.

De Commissie heeft voet bij stuk gehouden: “U stelt standaarden voor die onze (wettelijke) criteria beant-

woorden, hoewel die niet overeenkomen met uw “behoefte” en heeft parallel gedgeleerde handelingen voorbereid om sommige bepalingen van de geharmoniseerde standaarden te vervangen.

Van zijn kant heeft het CEN de standaarden die worden herzien blijven aanpassen aan de criteria van de Commissie.

FUSIEPROJECT BE-CERT / PROBETON

Het directiecomité van BE-CERT heeft zijn intentie geuit om een meer structurele samenwerking aan te gaan met PROBETON die aan BE-CERT heeft gevraagd om het dagelijkse beheer tijdelijk over te nemen. Dat zal gebeuren in het kader van een servicecontract, ofwel het delen van eenzelfde locatie om verschillende synergiën te creëren op administratief en logistiek vlak, maar ook om de specifieke behoefte van PROBETON te beantwoorden, namelijk het dagelijkse beheer verzekeren in afwezigheid van hun directeur.

De leden van het directiecomité en de voorzitter en vicevoorzitter van PROBETON menen bovendien dat een intensere praktische samenwerking op middellange termijn zou kunnen leiden tot de fusie van beide verenigingen. Ze hebben een integratieparcours voorgesteld met één of meerdere pistes die ter goedkeuring zullen worden voorgelegd aan de algemene vergadering.

Dit dossier zal zeer nauwlettend worden opgevolgd, gezien de mogelijke impact van deze fusie op de zelfstandigheid van de certificeringsorganismen.

VERSTERKING VAN DE AANWEZIGHEID VAN FEDIEX IN VLAANDEREN

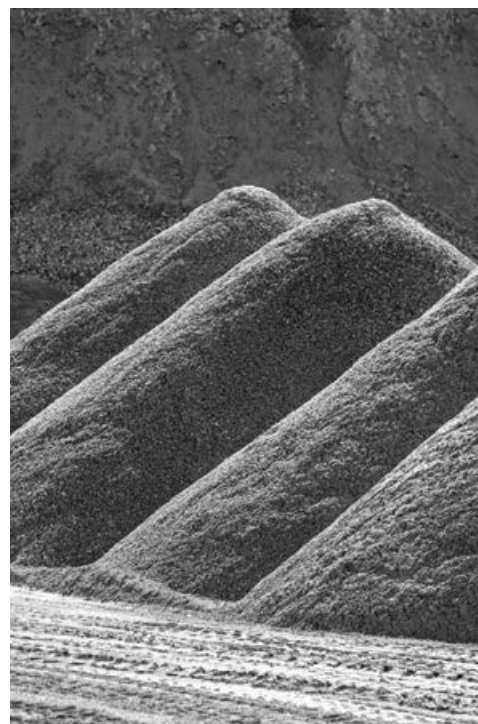
De leden van Fediex willen graag meer op de hoogte worden gehouden van de Vlaamse beslissingen om te kunnen deelnemen aan de werkzaamheden van de Vlaamse overheden, namelijk: Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) en het Agentschap Wegen en Verkeer - Afdeling Wegengbouwkunde (AWV) inzake het Standaardbestek 250 (SB250), overeenkomstig het Lastenboek Qualiroutes voor Vlaanderen.

Tijdens een eerste virtuele vergadering kon kennis worden gemaakt met de betrokken spelers, worden herinnerd aan het bestaan en de beschikbaarheid van Fediex en konden samenwerkingsmogelijkheden worden gezocht.

Er is overeengekomen om regelmatig contact te houden met de deelnemers. Het zal echter niet mogelijk zijn om systematisch deel te nemen (als lid) aan de gesprekken over SB250, maar Fediex zal worden geraadpleegd over alle onderwerpen die de sector betreffen.

PROJECT NEPSI 2019-2021 (EUROPEES NETWERK VOOR SILICA)

Na een intense inspanning om het NEPSI-project 2019-2021 te doen vorderen, is het NEPSI-kader volledig vernieuwd met behulp van subsidiëring van de Europese Commissie. Naar aanleiding daarvan is de Handleiding goede praktijken NEPSI ook herzien, bijgewerkt, gedigitaliseerd en wordt momenteel vertaald. Deze zal in alle talen beschikbaar zijn in 2021. Nieuwe NEPSI-opleidingstools voor bedrijven zijn gecreëerd, zodat de beheerders kant-en-klare presentaties hebben om door te sturen naar

© Emmanuel Crooy

de arbeiders, zodat ze op de hoogte blijven van de beslissingen inzake inadembaar kristallijn silica (RCS - Respirable Crystalline Silicium). Er is ook een nieuwe online trainingstool ontwikkeld.

De rapportering 2018-2019 waaraan de Fediex-leden hebben meegewerkt, heeft op Europees niveau kunnen aantonen dat bijna alle belangrijke prestatie-indicatoren permanent verbeteren. Er is een stijging met ongeveer 20% te merken in vergelijking met 2016 op het vlak van deelnemende sites.

NEPSI zal opnieuw subsidies vragen van de Europese Commissie om dit initiatief verder te kunnen zetten.

KRISTALLIJN SILICA

De sanitaire situatie in 2020 heeft het dossier sterk vertraagd. Het kabinet van Jean-Yves Dermagne (PS), Vicepremier en minister van Economie en Werkgelegenheid belast met dit dossier wil in 2021 het proces heropstarten om een nieuwe maximale blootstellingswaarde voor kristallijn silica vast te leggen.

De voornaamste betrokken sectoren samengebracht in de WG Silica van het VBO hebben het compromisvoorstel bevestigd (verlaging tot 0,075, met een overgangspe-riode).

SECTORALE VEILIGHEIDSTATISTIEKEN

Zoals elk jaar, heeft Fediex zijn leden be- vraagd om een overzicht te verkrijgen van de evolutie van de prestaties op het vlak van arbeidsongevallen bij bedrijven uit de sector.

Die indicatoren worden regelmatig gebruikt om de doeltreffendheid van de preventie in te schatten of benchmarks te maken met andere bedrijven die gelijkaardige activitei- ten uitvoeren en om constant best practices te zoeken. Vergeet echter niet dat elk bedrijf specifieke kenmerken heeft en moeilijk te vergelijken is met andere bedrijven. Boven- dien moeten we er ook rekening mee hou- den dat de statistieken niet significant zijn als we kleine aantallen analyseren (weinig

ongevallen, beperkt aantal werknemers en dus werkuren enz.).

Met **74** productiesites zit de vertegenwoor- diging van de bedrijven uit de sector heel goed. De trend van een betere frequentieg- raad zet zich door (daling van het aantal ongevallen), en in het bijzonder in de sector van het siergesteente. Deze verbetering is minder significant voor de ernstgraad (aan- tal verloren dagen).

WERKGROEP GEZONDHEID & VEILIGHEID VAN FEDIEX

De WG Gezondheid & Veiligheid kwam in 2020 4 keer samen. De seminaries en de Technische Dag werden uitgesteld door de geldende coronamaatregelen.

Tijdens de werkvergaderingen kunnen de leden hun standpunten over de recentste ontwikkelingen inzake bescherming van werknemers uitwisselen en incidenten, bijna-ongevallen en ongevallen bij elk lid melden, zodat iedereen de veiligheid op zijn sites kan verbeteren door te profiteren van concrete cases en ingevoerde best practices, maar ook de voortgang in de wetgevingen volgen met het oog op permanente confor- mering van de sector, wat onmisbaar is voor elke activiteit. Het delen van feedback is een sleutelelement voor vooruitgang.

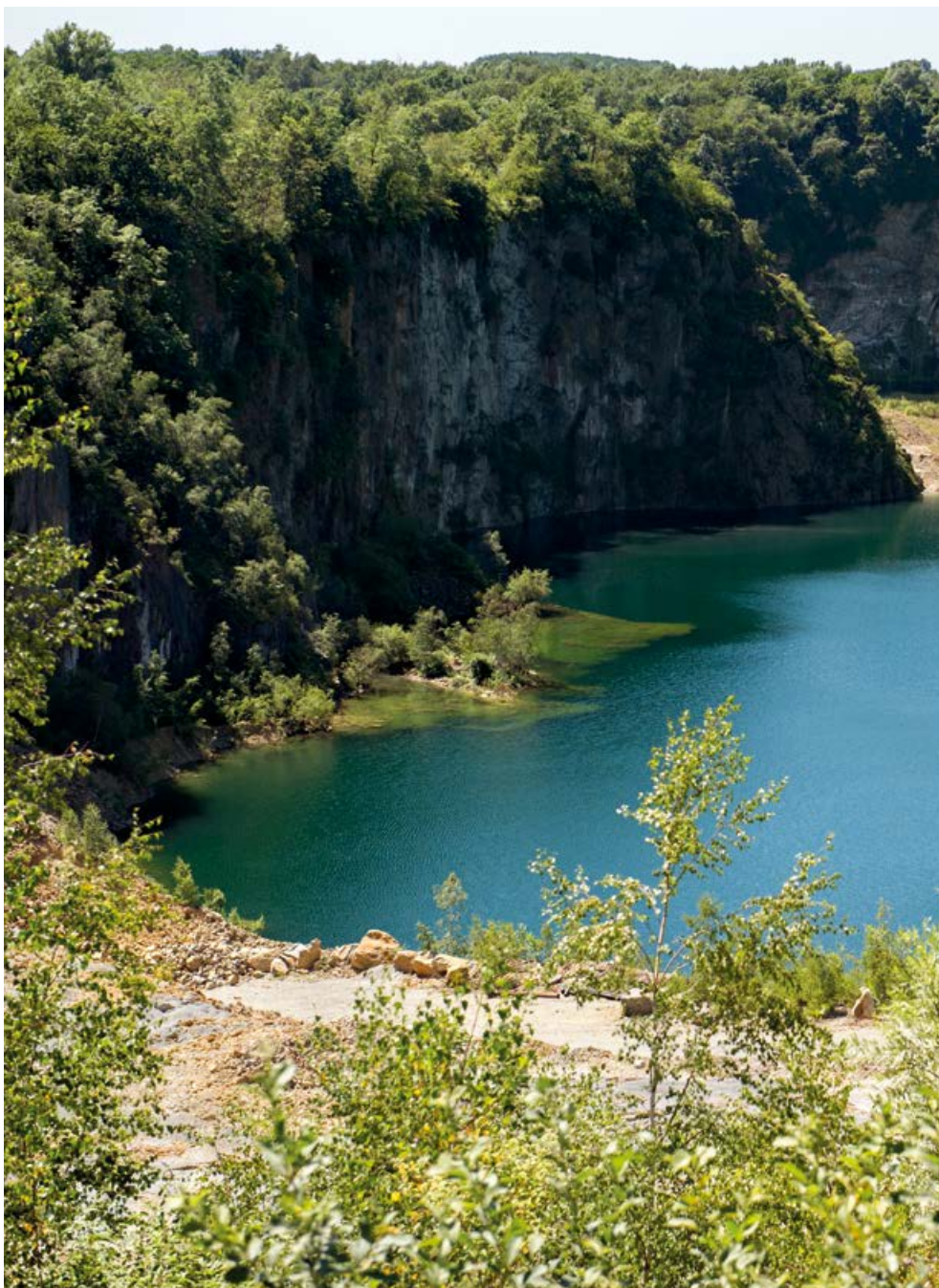
INSTORTENDE WANDEN

De laatste maanden zijn er meerdere wan- den ingestort. Er werd dus voorgesteld om een ad hoc WG samen te roepen met de “grondspecialisten” van de bedrijven om na te gaan of er externe of gemeenschappelijke oorzaken kunnen worden geïdentificeerd die deze voorvallen/ongevallen in de hand hebben gewerkt.

De werken begonnen met de feedback van de deelnemers die met dit probleem te maken kregen.

ZWEMMEN IN STEENGROEVEN: OPGELET GEVAARLIJK!

Men is misschien geneigd te denken dat waterplassen in steengroeven openbare baadplaatsen zijn, maar dat zijn ze helemaal niet! Het zijn private eigendommen en de betreding zonder toelating is onderhevig aan zware boeten. Het kan bovendien dodelijk zijn om er te gaan baden! Veiligheid is essentieel voor Fediex en het lijkt ons belangrijk om dit hier te herinneren. Naast de koude stromingen die er mogelijks aanwezig zijn en het gevaar op plotselinge verdrinking die ermee gepaard gaat, is het onmogelijk, gezien de kleur van het water de bodem te zien. Scherpe rotsen enz. kunnen op de bodem verscholen zijn en zwemmers verwonden die het zouden wagen er te baden.

© Emmanuel Crooy

Deel Milieu

BEHEER EN TRACEERBAARHEID VAN AFGEGRAVEN GRONDEN

Het Besluit betreffende het beheer en de traceerbaarheid van gronden (AGW Terres) is nog maar net in werking getreden op 1 mei 2020 of het valt al onder een (ontwerp-) wijzigingsbesluit. De invoering van dit besluit loopt dus allesbehalve op wieltjes. Zo wordt het gevoelige karakter van dit dossier nog maar eens bewezen, dat het lot van 10 miljoen kubieke meter afgegraven grond per jaar in Wallonië zou moeten beslechten.

In z'n laatste Memorandum riep Fediex op om *“een strikt wettelijk en wetenschappelijk kader te garanderen voor de heraanleg van groeven na afloop van de ontginning om er, indien nodig, exogene grond aan te voeren”*.

Het ingevoerde systeem via het AGW Terres stoelt op het principe van voorafgaand onderzoek naar de kwaliteit van de grond, gegarandeerd door de uitreiking van het Controlecertificaat voor de kwaliteit van de grond (CCQT), en naar de traceerbaarheid van de grondstromen dankzij de melding van hun bewegingen. Er zijn vastgelegde vereisten voor de opwaardering van gronden, meer bepaald voor de gevoeligheid van soorten gebruik van de site van oorsprong en de ontvangende site. Die opwaardering is een richtsnoer voor het beheer van gronden of parameters en drempelwaarden die gerespecteerd moeten worden. Dat alles moet ervoor zorgen dat de verschillende spelers het voorgestelde systeem hun vertrouwen schenken.

In het kader van het overleg rond het wijzigingsbesluit, wou Fediex de aandacht van de overheden vestigen op de verschillende bepalingen die de geest van het systeem leken te ondermijnen, en dan meer bepaald in verband met de controles van de sites van oorsprong of de gebruiksgevoeligheid. De AGW Terres moet ook kunnen garanderen dat de binnenkomende stromen op de ontvangende sites geanalyseerd worden. Dat is een vereiste die in heel wat vergunningen staat.

Wat de opwaardering van gronden in de groeven betreft, heeft Fediex ook belangrijk juridisch analysewerk verricht van de bepalingen onderling, de AGW Terres, de Code du Développement territorial (CoDT) en de 2 decreten Sols en Déchets. Door deze regelgeving objectief na te lezen, werden de initiële bedoelingen van de

wetgever met de soorten gronden die in de groeven kunnen worden gebruikt, duidelijk. Dankzij dit werk kon het begrip “ontgonnen groeve” beter worden omlijnd en konden er enkele hele strikte opwaarderingsmogelijkheden worden bedacht voor deze groeven, waardoor sommige ontgonnen groeven zo aan de kant worden geschoven, maar toch nog worden bewaard en een rol spelen bij een betere milieubescherming.

Om de juridische onzekerheden weg te werken, stelt FedieX voor om de opwaarderingsmogelijkheden van gronden in de actieve en ontgonnen groeven strikt en duidelijk te omkaderen.

SECTORAKKOORD CO₂/ENERGIE

15 bedrijven nemen op dit moment deel aan het sectorakkoord met het Waalse Gewest inzake de verbetering van de energetische capaciteit en de vermindering van de CO₂-uitstoot, met 17 technische entiteiten en in totaal 31 exploitatiesites.

In 2019 bereikte de sector een verbetering van de energie-efficiëntie van 17,39% bij een doelstelling van 15,41% tegen 2023, en een vermindering van de CO₂-uitstoot met 16,90% bij een doelstelling van 15,69% tegen 2023.

De huidige sectorakkoorden lopen eind 2023 af. Het is dus tijd om na te denken over het toekomstige kader voor de akkoorden van de 3de generatie.

De akkoorden van de 1ste generatie focussten zich enkel op de indicatoren voor de verbetering van de energie-efficiëntie en de vermindering van de CO₂-uitstoot. Bij de 2de generatie werden er verschillende middelenverbintenissen toegevoegd, zoals de CO₂-mapping, de roadmap 2050 en de indicator voor hernieuwbare energiebronnen.

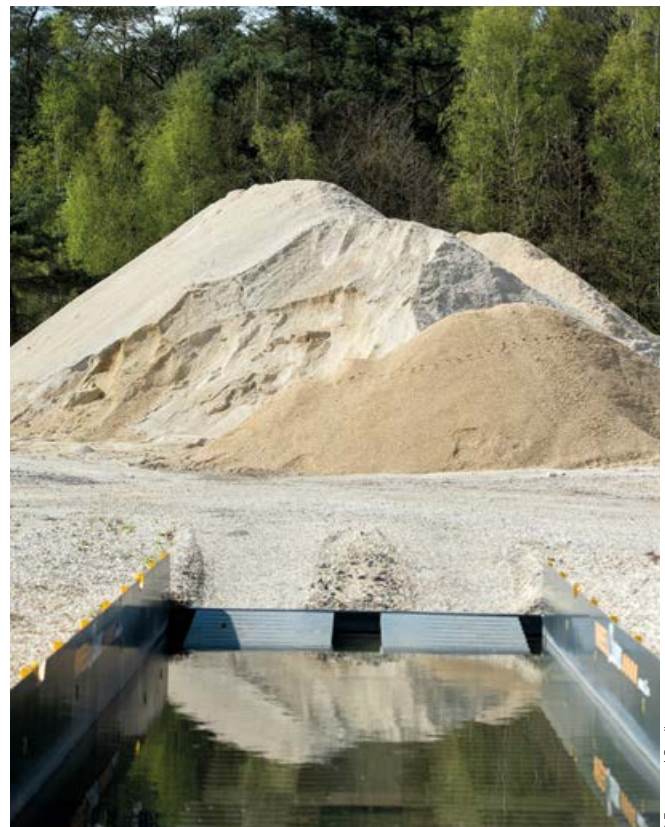
Voor de 3de generatie worden er “nieuwe” concepten voorgesteld: de energiegemeenschappen, de fuel switch, hernieuwbare warmte en koolstofafvang en -opslag. Andere voorstellen vermelden dat er ook rekening gehouden moet worden met de biodiversiteit of natuurgebaseerde oplossingen.

In die context ijvert FedieX voor de invoering van een handige tool voor de bedrijven, waaraan zowel meetbare als haalbare doelstellingen zijn verbonden. De concurrentie van bedrijven, onder meer op het vlak van energieprijzen, moet ook centraler komen te staan.

VERLENGING VAN TWEE BESTAANDE HANDVESTEN

We weten allemaal hoe belangrijk FedieX de dynamiek van partnerschappen en handvesten vindt. Er zijn verschillende betrokken partijen als landbouwers, waterproducenten, wegvervoerders, de bevoegde overheden inzake biodiversiteit en luchtkwaliteit in de betrokken gebieden, maar ook de buurtbewoners rond de groeven en niet-gouvernementele organisaties (ngo's). Het doel is een permanente dialoog tot stand te brengen voor een goede samenwerking gebaseerd op een betere kennis en begrip van de belangen van alle partijen.

Twee van die handvesten lopen af en worden tussen de partners onderling verlengd:

VERLENGING VAN HET HANDVEST OVER BIODIVERSITEIT:

Fediex en de Direction Nature et Forêt (Directie Natuur en Bosbeheer - DNF) van de SPW onderschrijven het Handvest over biodiversiteit al sinds 2012. Het Handvest creëert een kader voor vrijwillige wederzijdse engagementen tussen partijen die besloten hebben samen acties te ondernemen.

In 2016 werd het Handvest verlengd tot 2020 en nu ligt een verlenging van 2021 tot 2025 ter ondertekening.

Rekening houdend met de Waalse strategie “Biodiversité 360”, stelt Fediex een actieplan voor van 2021-2025 dat voortbouwt op de vorige actieplannen. Het is nog steeds gebaseerd op sensibilisering, opleiding en verspreiding van best practices. Deze verlenging zou ook overwogen moeten worden voor de geplande acties in het kader van de opvolging van het *LIFE in Quarries*-project.

VERLENGING VAN HET HANDVEST OVER STOF

Fediex en het AWAC willen ook de genomen engagementen voor een goed beheer van stof in de groeven verderzetten.

Naast de identificatie en de invoering van best practices, zal het Handvest ook werk maken van de harmonisatie van rapporten over de uitstoot van stof.

LIFE IN QUARRIES

De lockdown heeft zo z'n redenen, die de natuur niet kent. Ook al werkte iedereen in 2020 thuis, heeft dat de teams en leden van het project *LIFE in Quarries* gelukkig niet tegengehouden om het terrein op te gaan.

Translocatie van amfibieën, herintegratie van de geelbuikvoerpad, talrijke tijdelijke en permanente acties, maar ook opleiding van personeel van verschillende sites over het gebruik van het AMBRES-platform¹, opmaak van beheersplannen en biologische opvolging op het terrein. Dat alles stond vorig jaar op de planning van dit project.

¹ Zie bijlage

STEEDS MEER ACTIES

Naast de translocatie van rugstreep padden en kamsalamanders, twee amfibieën die het bijzonder goed doen in de actieve groeven, stond de zomer van 2020 voornamelijk in het teken van een nieuwe actie uitgevoerd in samenwerking met het Domein van de Grotten van Han: de herintegratie van de geelbuikvoerpad, een paddensoort die in onze contreien zeldzaam was geworden.

Buiten deze nieuwe actie, liepen de basisacties van het project natuurlijk ook gewoon door.

De creatie van tijdelijke poelen op de bodem van putten, installatie van platformen voor stormmeeuwen en sternenvogels op permanente wateroppervlakken, beveiliging van galerijen voor vleermuizen, ontbossing om opnieuw open vlaktes te creëren voor pioniersoorten en opknappen van losse bermen voor oeverzwaluwen en solitaire bijen. Deze acties kenmerkten 2020 dankzij de motivatie van het personeel van de verschillende sites en de constante waakzaamheid van de teams.

FORMALISATIE VAN DE ENGAGEMENTEN

Het opzetten van acties en deze gaandeweg over de seizoenen heen aansturen is echter niet alles.

Eén van de doelstellingen van het project bestaat er namelijk in om de duurzaamheid van deze acties te garanderen, om zo zeker te zijn dat de talrijke soorten die nu in de steengroeven en zandgroeven leven dat ook nog kunnen blijven doen in de komende jaren.

Dit engagement vertaalt zich in de ondertekening van een individueel charter tussen de sites die lid zijn van het project en het Waals Gewest. Het doel van dit charter is om een bepaald aantal acties in de komende 15 jaar te laten voortduren, dankzij de opmaak van een specifiek beheerplan voor elke site. Dit is ook de basis voor een vervroegde afwijking op de Wet op het Natuurbehoud, die bijdraagt tot de wettelijke verankering van het initiatief, ook gedurende vijftien jaar.

Op deze manier zullen de exploitanten beschermde soorten kunnen blijven huisvesten dankzij proactieve en wetenschappelijk gevalideerde maatregelen, om bij te dragen aan de doelstellingen voor het behoud op

regionaal niveau, met de noodzakelijke juridische zekerheid voor de continuïteit van hun activiteiten. Nu het einde van het project met rasse schreden nadert, werd een groot deel van het eindejaar gewijd aan de opstelling en goedkeuring van deze individuele beheerplannen.

COMMUNICATIE: EEN ANDER SLEUTELINSTRUMENT

Ten laatste, naast het beheer van de acties op het terrein en de formalisatie van de engagementen, berust een belangrijk deel van het project op dialoog en communicatie. Communicatie tussen de teamleden van *LIFE in Quarries* en de spelers op het terrein, beheerders en arbeiders op de winningssites natuurlijk, maar ook met het grote publiek, dat nogal te vaak het grote potentieel op het vlak van biodiversiteit van actieve steengroeven niet kent.

Het is daarom dat in 2020 *LIFE in Quarries* bijzonder actief is geweest op zijn website www.lifeinquarries.eu en op sociale netwerken. Heel wat artikels, over verschillende thema's, werden regelmatig gepubliceerd en verspreid. Na aanwezigheid op LinkedIn en Facebook, heeft het project ook een Instagrampagina om de habitats, soorten en de verscholen landschappen van de steen- en zandgroeven steeds toegankelijker te maken. Via de pagina liq.belgium kan u foto's ontdekken die werden genomen door de teams op het terrein en die de schoonheid van de winningssites tonen waar mensen, dieren, mineralen en planten met elkaar verweven zijn.

**EXIT GDB-LIQ,
WELKOM AMBRES**

Het beheerplatform voor de biodiversiteit dat werd ontworpen in het kader van het project, herdoopt tot AMBRES, stond centraal bij de opleidingen van het personeel, zodat de exploitanten zo goed als mogelijk de habitats en soorten waarmee ze hun sites delen, kunnen beheren. Een innovatieve en noodzakelijke tool herinnert Grégory Mahy, academisch professor bij GxABT en betrokken bij het project *LIFE in Quarries*, want *“Als we willen dat een dergelijk project werkt, dan moeten de deskundigen hun vaardigheden en verantwoordelijkheden doorgeven aan de spelers op het terrein. Als de deskundigen centraal blijven staan bij dit project, dan smooit het elke kans op autonomie en eigen inbreng van de mensen in de steengroeve in de kiem.”*

© Emmanuel Crooy

Maatschappelijk gedeelte

Tijdens deze ongeziene crisis hebben de bedrijven in de sector getracht hun activiteit op het hoogst mogelijke niveau te handhaven en tegelijkertijd flexibel te reageren en de veiligheid van de werknemers te garanderen.

Naast het beheer van de gezondheids crisis, stond de hervorming van het paritaire landschap centraal in de besprekingen van de Sociale Commissie van Fediex en de diverse actoren uit de ontginningsindustrie.

BEHEER VAN DE GEZONDHEIDSCRISIS

Sinds het begin van de gezondheids crisis heeft Fediex zijn leden regelmatig ingelicht over de impact van het coronavirus op de bedrijven. Het personeelsbeleid speelt een prioritaire rol in het kader van deze gezondheids crisis. De bedrijven van de sec-

tor hebben alles in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de werknemers in goede omstandigheden kunnen blijven werken, door de voorkeur te geven aan de volgende trajecten:

- de veiligheid en gezondheid van de werknemers verzekeren door de medewerkers te informeren en door preventieve maatregelen te nemen: afstands- en hygiënemaatregelen naleven, een mondkapje dragen, fysieke vergaderingen en het aantal personen in kleine ruimten zoveel mogelijk beperken, niet-essentiële reizen annuleren, de organisatie van het werk aanpassen, enz.
- telewerken in alle bedrijven invoeren, tenzij dit onmogelijk is omwille van de aard van de functie, of de continuïteit van de bedrijfsvoering, de activiteiten of de dienstverle-

ning, overeenkomstig de verschillende ministeriële besluiten houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken.

De noodmaatregelen die vervat zijn in de bovengenoemde ministeriële besluiten werden regelmatig bijgewerkt, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen “essentiële” en “niet-essentiële” ondernemingen, om uiteindelijk tot grotendeels uniforme regels te komen. We wijzen erop dat de industrieën die niet kunnen worden stilgelegd omwille van technische of veiligheidsredenen of die zelf essentiële activiteiten uitvoeren, opgenomen zijn in de lijst met essentiële economische activiteiten, waarvan in het bijzonder het Paritair Subcomité (PSC) 102.09 kalk-kalksteen-dolomiet.

Telewerk vormt inderdaad een essentiële alternatieve oplossing voor de traditionele manier van werken tijdens deze crisisperiode die flexibiliteit biedt mits een goed beheer ervan. Zal deze gedwongen versnelling leiden tot de veralgemening van deze manier van werken? Ondernemingen zullen goed moeten nadenken over de gevolgen van deze veranderingen en over de maatregelen die zij willen schrappen of behouden.

SAMENWERKING TUSSEN DE SOCIALE COMMISSIE EN DE WG VEILIGHEID VAN FEDIEX

De Sociale Commissie en de WG Veiligheid van Fediex hebben nauw samengewerkt in het kader van de risicoanalyse en de preventiemaatregelen voor het coronabeleid.

Om de ondernemingen te helpen hun economische activiteiten geleidelijk te hervatten en om in alle veiligheid te kunnen werken, hebben de sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, in overleg met de Beleidscel van de Minister van Werk en de experts van de FOD Werkgelegenheid, een Generieke Gids COVID-19 opgesteld. De maatregelen van deze gids bleken voldoende en konden worden toegepast op de sector van de ont-

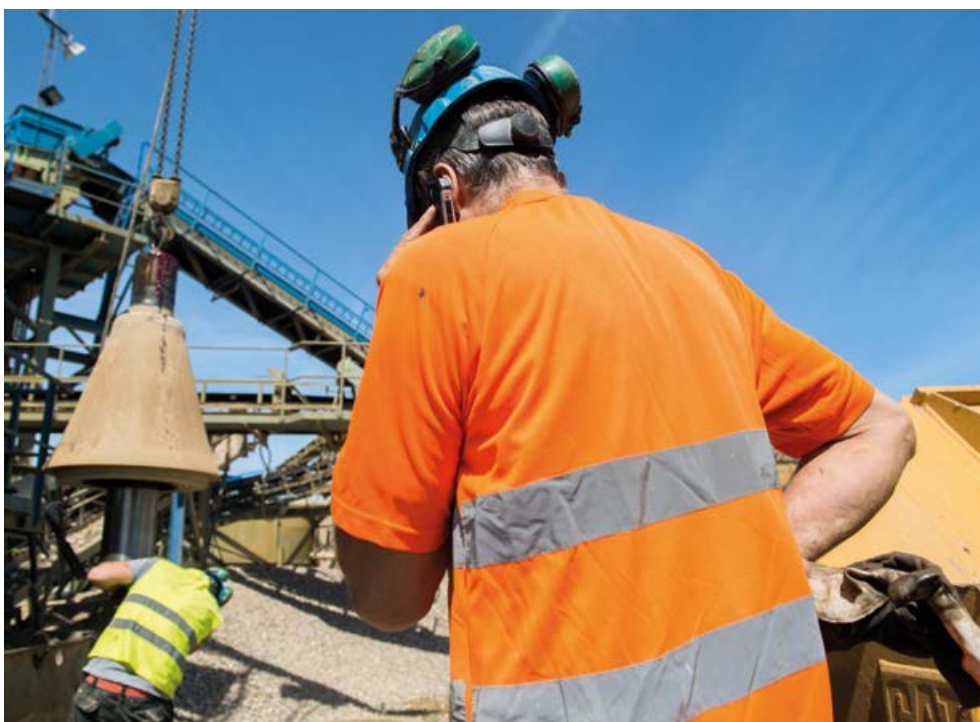
ginningsindustrie, waardoor een eigen sectorale gids niet nodig was.

De bedrijven hebben ook aandacht besteed aan het welzijn en de psychologische stressbeheersing van de werknemers, wat des te belangrijker is tijdens deze gezondheids crisis.

De bedrijven in de sector hebben bovendien een reeks goede praktijken ingevoerd, zowel binnen als buiten het kader van de uitvoering van de CAO 104 betreffende het werkgelegenheidsplan voor oudere werknemers. Deze maatregelen omvatten de vermindering van de werklast, de organisatie van opleidingen en campagnes over veiligheid op het werk, de opstelling van een risicopreventieplan, de psychosociale aspecten van het werk, de ergonomie, de samenhang tussen teams, de modernisering van het materiaal en de installaties, enz.

HERVORMING VAN HET LANDSCHAP VAN DE PARITAIRE COMITÉS

Naar aanleiding van de werkzaamheden voor de hervorming en vereenvoudiging van de paritaire comités (PC) op verzoek van de federale minister van Werk in 2016 wegens een buitensporig aantal paritai-

© Emmanuel Crooy

re comités en subcomités, en met het oog op de toekomstige toenadering tussen de statuten van arbeiders en bedienden, is de Werkgroep “WG 102 Hervorming van het paritair landschap” mogelijke pistes blijven onderzoeken om de 11 paritaire subcomités (PSC) van de ontginningsindustrie op elkaar af te stemmen.

Het is belangrijk te benadrukken dat als de sociale partners geen initiatief nemen, men het risico loopt dat de overheid over deze vereenvoudiging beslist.

Om een duidelijker beeld te krijgen van de gevraagde hervorming hebben de sociale partners het advies ingewonnen van de juristen van de Dienst Bevoegdheden van het

PC en van de Dienst wettigheidscontrole van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociale Dialoog. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de overgang naar een nieuwe structuur moet geschieden met inachtneming van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités.

Dit gaf een nieuwe impuls aan de besprekingen en de sociale partners hebben de volgende aanpak gekozen:

- Aansluiten bij de hervorming
- Een denkoefening in 4 werkgroepen aanvangen: Verbrijzeld gesteente/Granulaten, Siergesteente, Zand en Gebakken producten

Deze werkgroepen hebben als streefdoel nieuwe PSC's op te richten op voorwaarde dat dit juridisch haalbaar is en dat aan de principes van behoud van de arbeidsvoorwaarden en kostenneutraliteit wordt voldaan. Het onvermijdelijke gevolg hiervan is dat de toekomstige loonnormen in % en niet in euro worden toegepast. Door een beperkt aantal PSC's te behouden na verschillende Paritaire Subcomité's gegroepeerd te hebben, zal de doelstelling om het PC te vereenvoudigen sneller en met meer zekerheid bereikt worden en krijgen deze PSC's ook meer autonomie voor overleg dan eventuele clusters van bedrijven die onder één enkel PC vallen (PC 102). Met het oog op het vervolg van deze werkzaamheden, werd overeengekomen een beroep te doen op een jurist

die gespecialiseerd is in sociaal recht om de sociale partners tijdens het hele proces bij te staan en de financieringswijze van deze operatie te bepalen (eventueel via de fondsen van de PC's). De verschillende fasen van de werkzaamheden zullen worden omschreven op basis van het advies van de expert.

Fediex staat in voor de coördinatie van de verschillende werkgeversvertegenwoordigers van de PSC's van het PC 102 en heeft onder meer de samenvattende vergelijking van de inhoud van de verschillende PSC's van het PC102 (algemene informatie, arbeidsvoorwaarden en verloning en andere voordelen) geactualiseerd en een mogelijke classificatie van ondernemingen in de 4 bovengenoemde PSC's voorgesteld.

© Emmanuel Crooy

Deel Communicatie

In 2020 moest worden ingespeeld op de bijzondere omstandigheden naar aanleiding van de gezondheidscrisis na de uitbraak van het coronavirus. Talrijke evenementen die na maart waren gepland, moesten dus worden uitgesteld of afgelast omwille van de heersende onzekerheid en de inperkingsmaatregelen van de Belgische regering om de verspreiding van het coronavirus zo veel mogelijk te beperken. Fediex is er echter in geslaagd op te veren en te reageren, met name door zijn digitale communicatie te versterken.

EVENEMENTEN

SALON DES MANDATAIRES

Op 13 en 14 februari nam Fediex deel aan het traditionele “Salon des Mandataires” dat in de WEX in Marche-en-Famenne werd georganiseerd.

Zo kon het de talrijke aanwezige lokale politici en besluitvormers ontmoeten, evenals zijn leden en de voorbijgangers die nieuwsgierig waren om onze sector te ontdekken. Onze stand kon ook dit jaar weer op veel bijval van de talrijke aanwezigen rekenen.

CONSOLIDATIE VAN HET CHARTER “GROEVEN EN TRANSPORT” IN AANWEZIGHEID VAN VALÉRIE DE BUE, WAALS MINISTER VAN VERKEERSVEILIGHEID

Op 21 februari 2020 werd de Waalse minister van Verkeersveiligheid, mevrouw Valérie De Bue (MR), uitgenodigd in de steengroeve van Quenast (SAGREX) om de acties in het kader van het charter “Groeven en Transport”, dat met de Unie van Professionele Transporteurs en Logistieke Ondernemers (UPTR) werd ondertekend, te consolideren.

Fediex maakte van de gelegenheid gebruik om goede praktijken voor het laden van granulaten en de verkeersveiligheid in de steen- en kalkgroeven aan de minister voor te stellen. Naast de nadruk die wordt gelegd op de veiligheid - een prioriteit bij Fediex - prees de minister ook het beleid van intersectorale partnerschappen, dat hier in de verf gezet wordt via het charter “Groeven en Transport” en de uitvoering van de bijbehorende acties.

We waren fier te tonen hoezeer verkeersveiligheid belangrijk is voor de

ontginnings- en kalksector en ook voor de transportsector, die vertegenwoordigd was door UPTR, en we hebben ook getoond hoe dit in de praktijk wordt toegepast op de site van Quenast. De minister heeft zelfs voorin een vrachtwagen plaatsgenomen om het parcours van een vervoerder op een groevesite en de verkeersveiligheidsmaatregelen te ontdekken. Ook werd de aandacht gevestigd op de dode hoek en het belang om de spiegels goed af te stellen. Wie had kunnen denken dat dit het laatste fysieke evenement van het jaar zou zijn!

GEPLANDE EN VERVOLGENS AFGELASTE EVENEMENTEN

Het is moeilijk om over het jaar 2020 te spreken zonder het coronavirus en de welbekende gevolgen ervan te vermelden. Om de epidemie zoveel mogelijk te beperken, moesten veel evenementen worden afgelast. De evenementen in de ontginnings- en kalksector vormden daarop geen uitzondering. Zo werden de Human Resources Day, de *Quarries Alive* en ook het jaarlijkse seminarie van oktober, dat ondertussen een traditie is geworden, geannuleerd. We hopen alvast dat we elkaar in 2021 zullen kunnen zien om dit goed te maken, uiteraard met inachtneming van de geldende regels. En in afwachting daarvan zijn er de virtuele contacten.

FOTOWEDSTRIJD "DE SOORTEN LIFE IN QUARRIES"

Ondanks de moeilijkheden wegens de gezondheids crisis is er geen sprake van dat niets meer wordt georganiseerd! Na lang te hebben nagedacht over mogelijke evenementen, met inachtneming van de sociale afstands- en andere regels die ondertussen integraal deel uitmaken van het dagelijkse leven, werd in oktober een fotowedstrijd voor het grote publiek van de soorten van het project *LIFE in Quarries* voorgesteld. Afspraak in 2021 voor de resultaten!

COMMUNICATIE 2.0

LINKEDIN

Begin 2020 besliste Fediex om zijn digitale aanwezigheid te versterken, vooral via LinkedIn en regelmatige publicaties over het

nieuws in de ontginnings- en kalksector. Door de crisis van het coronavirus werd deze aanwezigheid des te nadrukkelijker omdat de band, zelfs virtueel, met leden en sympathisanten van essentieel belang was geworden. Mocht u dit nog niet gedaan hebben, aarzel niet om u in te schrijven op het [netwerk van Fediex](#). Er worden verschillende malen per week posts gepubliceerd over verschillende algemene en specifieke aspecten van de sector. Mis niets van het laatste nieuws uit de sector!

QUADRARIAMAG

In 2020 zijn maar liefst 5 nummers van QuadrariaMag verschenen! Naast de gebruikelijke nummers is in juni, tijdens de versoepeling van de lockdown, ook een speciaal nummer over de coronacrisis verschenen. Het was de bedoeling de schijnwerpers te richten op de leden van Fediex en de manier waarop zij deze ongeziene situatie beleefd hebben. Er werden 14 personen geïnterviewd, afkomstig uit verschillende bedrijven en met verschillende functies, om enerzijds de diversiteit van de leden en anderzijds de specifieke moeilijkheden waarmee de verschillende profielen te kampen hadden, te belichten. De andere nummers werden uitgebracht volgens het klassieke formaat van het tijdschrift, met afwisselend getuigenissen, nieuws uit de sector en van de leden en specifieke acties. In het decembernummer werd het einde van QuadrariaMag in zijn gebruikelijke vorm aangekondigd. Om de communicatie op de verschillende netwerken toe te kunnen spitsen, zal dit tijdschrift voortaan slechts één keer per jaar verschijnen, met een overzicht van alle communicatie van het afgelopen jaar.

**FÉDÉRATION DES INDUSTRIES EXTRACTIVES DE BELGIQUE
VERBOND VAN ONTGINNINGSBEDRIJVEN IN BELGIË**

Rue Edouard Belin, 7 | B-1435 Mont-Saint-Guibert | +32 (0)2 511 61 73 | info@fediex.be
www.fediex.be

